GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12.

N^ER 151.

Pojedynczy numer na zwyczaynym papierze gr. 10.

WTOREK DNIA 28 GRUDNIA 1830 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień godzina		Barometr na 0°	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
27.	7	26 11, 540	— 1. 6	98	Połud: ws mocny	pochmurno	
	12	„ 11, 674	— 0 8	94	zachodni „	„ „	
	3	27 0, 810	— 2. 5	97	półn: za. „	„ „	
	9	„ 1, 920	— 5. 1	100	zachodni słaby	pogoda z chmur:	

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Kraków 28 *Grudnia.*— Senat Rządzący &. Zdawanemi Prezesowi Senatu codziennemi rapportami przekonany, iż utworzona w skutku rozporządzenia z dnia 4 b. m. wydanego, straż mieyska obywatelska pełniąc z gorliwością służbę jey poruczoną bez względu na przywiązane do niey niewygody i zamitrężenia, odpowiedziała zupełnie oczekiwaniu rządu i współobywateli w utrzymaniu spokoyności i bezpieczeństwa publicznego, ma sobie za obowiązek oświadczyć niniejszym naczelnikowi, dowodcom oddziałów zacney młodzieży szkolney i każdemu w szczególności członkowi rzeczoney straży swe zadowolenie za tak gorliwe tey publiczney posługi dopełnianie i zapewnić im wdzięczność mieszkańców Wol: miasta Krakowa, używaiących spokoynie pod tą zasłoną swobód swoich, a razem zachęcić was szanowni obywatele do nieustawania w tey o dobro publiczne troskliwości tak długo, jak tego okoliczności wymagać będą. Co ażeby do powszechney każdego wiadomości doszło, naczelnik straży mieyskiey obywatelskiey zechce niniejsze oświadczenie przy rozkazie dziennym obwieścić, a nadto ma bydź w pismach publicznych umieszczonem.

W Krakowie dnia 24 grudnia 1830 r.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jlny Senatu.

Warszawa 22 grudnia.

Dokończenie Obrad Izb na dniu 20 b. m. odbytych.

W ciągu powyższych czynności przybywaią do izby poselskiey dwie deputacye z senatu. Pierwsza złożona z senatora wojewody Miączyńskiego i senatora kasztelana Rembielińskiego, donosi, iż izba senatorska jednomyślnie przyjęła uchwałę przez izbę poselską jey kommunikowaną; druga zaś złożona z senatorów kasztelanów Głuszczyńskiego i Małachowskiego zaprasza izbę poselską do połączenia się z senatem, gdzie zadosyć czy-

niąc życzeniom izb Dyktator przybyć nie omieszka.

Przed dopełnieniem wezwania senatu czytany iest przez sekretarza manifest, maiący wyyść w imieniu reprezentantów narodu.

Osnowa iego nie sprawia żadnego wrażenia. Poseł Sołtyk uznaje go bydź niedokładnym i nieodpowiadaiącym celowi, w iakim ułożony został, twierdzi, że manifest ten powinien nasusprawiedliwiać z naszych czynów przed Mocarstwami Europeyskiemi i przed Światem całym, a tem samem, że do ułożenia go według potrzeby i życzeń narodu kommissyą wyznaczyć potrzeba.

Gdy zdanie powyższe popieraią posłowie Klimontowicz i Małachowski Gustaw, poseł Zwierkowski wnosi, aby wysłać do senatu deputacyą z zapytaniem, czyli senat przystąpi do ułożenia wspólnie z izbą poselską manifestu, i z oświadczeniem, że jeżeli nie przystąpi do tego, izba poselska sama go uchwali.

Gdy nikt temu wnioskowi się nie sprzeciwia, marszałek wyznacza deputacyą do senatu z posłów Gustawa Małachowskiego, i Morawskiego.

Za powrotem deputacyi powyższey z senatu, Gustaw hr. Małachowski eznaymia izbie że uczucia braterskie senatu są zawsze zgodne z życzeniami izby poselskiey; senat przyjął wnioski izby poselkiey, uznał potrzebę manifestu i redakcyą iego zamierzył powierzyć członkom z pośród siebie wybranym, wzywaiąc izbę poselską, aby z grona swego do ułożenia redakcyi manifestu także członków wyznaczyła, którego sąd, oddaio senat członkom kommissyi przy Dyktatorze będącey, wzywaiąc izbę poselską o podobne postąpienie.

Zgodzono się iednomyślnie na przedstawienie senatu przez deputacyą izby poselskiey obiawione, i marszałek mianował członkami redakcyi manifestu Gustawa Małachowskiego, Zwidzińskiego, Swierkowskiego i Biernackiego.

Poczem posłowie i deputowani poprzedzeni przez marszałka, udali się do izby senatorskiey, a za niemi i licznie zebrani arbitrowie.

Izba Senatorska.

Senat zebrał się w sali swoich posiedzeń pod prezydencyą Xięcia Adama Czartoryskiego, liczni arbitrowie napełnili galerye i zajęli mieysca w samey sali po za krzesłami senatorów.

Po odczytaniu protokółu i po zdaniu przez prezydującego sprawy z złożenia przez Dyktatora urzędowania, senat oczekiwał na uchwałę izby poselskiey, a gdy projekt do uchwały o Dyktaturze przyjęty, w teyże izbie przez deputacyą mu został złożony, prezydujący odczytał go i w krótkich słowach przemówił, że dyskussya nad projektem iest zbyteczną, że wypada przystąpić do głosowania i albo przyjąć takowy, albo odrzucić.

Po głosowaniu nastąpił rezultat, iż senat jednomyślnością przyjął uchwałę izby poselskiey, a tem samem usankcyonował ją i zamienił w nayświętsze prawo obowiązujące naród, a sprawiające naywyższą radość wszystkim Polakom kochającym oyczyznę.

W skutku takowego prawa przystąpił senat do wyboru członków kommissyi przy Dyktaturze ustanowioney.

Wybór padł na Michała Xięcia Radziwiłła wojewodę, hr. Paca, Kochanowskiego, Wodzyńskiego i Gliszczyńskiego kasztelanów.

Poczem prezydujący w senacie wezwał Xięcia Prażnowskiego Biskupa Płockiego, Miączyńskiego wojewodę, Wodzyńskiego i Walewskiego kasztelanów, by łącznie z deputacyą izby poselskiey zawiadomili jenerała Chłopickiego o wyborze i mianowaniu go Dyktatorem, i

zaprosili, ażeby przybył do izby senatorskiey i w obec połączonych izb przyjął dostoyność przez naród ofiarowaną.

Wkrotce potem deputacya wróciła od jenerała Chłopickiego. Biskup Prażmowski zdał sprawę oświadczając, że mianowany Dyktator przybędzie, skoro o czasie potrzeby przybycia zawiadomionym zostanie.

Następnie, senat zaprasza przez deputacyą z grona swego wysłaną izbę poselską do połączenia się z sobą. W czasie tego oczekiwania przybyła deputacya izby poselskiey z zapytaniem, czyli senat przystąpi do ułożenia manifestu w celu usprawiedliwienia się narodu polskiego z podniesionego powstania przed Mocarstwami europeyskiemi i w obliczu świata całego?

Senatorowie po krótkiey naradzie objawili swoie życzenie izbie poselskiey, o którem wyżey powiedzieliśmy.

Izby Połączone.

Po zajęciu mieysca przez izbę poselską w izbie senatorskiey, Prezes senatu wyznaczył na przyięcie jenerała Chłopickiego, Sierakowskiego i Rulikowskiego kasztelanów, zaś marszałek izby poselskiey Miączyńskiego posła i Piotrowskiego deputowanego, a gdy Weleżyński podpułkownik adjutant jenerała Chłopickiego doniósł o zbliżaniu się iego, deputacya wyznaczona, wyszła na jego przyjęcie.

Skoro jenerał Chłopicki zbliżył się do pierwszych drzwi izby senatorskiey, na widok zbroynych z gwardyi honorowey, którzy na komendę przed nim sprezentowali broń, kazał im natychmiast ustąpić z izby mówiąc: Niepowinien znaydować się żaden zbroyny w mieyscu obrad wolnych.

Jak tylko wszedł z naywiększem upragnieniem oczekiwany bohatyr, i stanął obok prezydującego; prezyduiecy w senacie Xiążę Adam Czartoryski tak do niego przemowił:

Dostoyny Dyktatorze!

Obiedwie izby dają ci dowód nayzaszczytnieyszego zaufania, iakie kiedykolwiek rodak od rodaka i od narodu otrzymać może. — Czyń i działay dla dobra oyczyzny. — Żadna wątpliwość ani zbliżyła się do serca naszego; owszem przekonani iesteśmy o twoim sposobie myślenia i o życzeniach twoich maiących na celu dobro Oyczyzny. — Polegamy zupełnie na twoiey zdolności, na twoim niezłomnym charakterze i na słowie prawego Polaka. — Ufność Polaków otaczać cię będzie. — Czeka cię, na tym świecie naywiększa nadgroda, bo chwała, a w przyszłości szczęście przyszłych pokoleń. — Oddaiemy ci jenerale uchwałę obu izb seymowych.

Niezwłocznie odczytano uchwałę w treści następującey:

Izba Senatorska i Izba Poselska składające Seym Królestwa Polskiego.

Zważywszy nadzwyczayne położenie, w jakiem kray w skutek chwalebnie rozpoczętey na d. 29 listopada r. b. rewolucyi, w obecney chwili się znayduje;

Zważywszy:

Nagłość potrzeby nadania władzy naczelney tey sprężystości i siły, któreby wojennemu stanowi odpowiadały;

Zważywszy nakoniec:

Rękoymią jaką nieskażony charakter i wysokie talenta byłego Dyktatora jenerała Chłopickiego sprawie narodowey przedstawiają.

Postanowiły i stanowią co następuje:

1. Jenerał Józef Chłopicki otrzymuje władzę naywyższą i nayrozciągleyszą, z którey sprawowania do żadney odpowiedzialności pociąganym bydź niemoże mianowany zostaje Dyktatorem.

2. Władza Dyktatora kończy się skoro ją Dyktator sam z siebie złoży, albo skoro deputacya seymowa w sposob następującym ar-

tykułem oznaczony obierze w mieysce Dyktatora innego naczelnego wodza, a skoro wódz ten dowództwo nad woyskiem obeymie, od tey chwili Dyktator od wszelkich zgoła obowiązków uwolnionym zostaje.

3. Deputacya, o którey w art: poprzedzającym mowa, składają: prezydujący na teraz w Senacie, wraz z 5ciu senatorami przez Senat wybrać się mającemi, i marszałek izby Poselskiey w raz z 8miu członkami po jednym z każdego województwa przez izbę Poselską wybranemi. Gdyby który z członków tak z Senatu, jak izby Poselskiey bądź przez śmierć bądź z jakiego innego powodu ubył, prezydujący na teraz w Senacie z Senatu, a marszałek izby Poselskiey z teyże izby mianować będą zastępców. W izbie Poselskiey zastępca ma bydź z tego samego województwa, z którego członek ubył.

4. W przypadku śmierci Dyktatora, lub skończenia się jego władzy, seym rozpoczyna swoie czynności, skoro tylko połowa członków go składających zgromadzona będzie.

5. Dyktator wybierze podług zdania swojego członków do składu rządu.

6. Seym natychmiast po wydaniu obecney uchwały zalimitowany zostaje; podczas trwania dyktatury tylko po zwołaniu go przez Dyktatora odbywać się może. Wykonanie ninieyszey uchwały seymowey wszystkim władzom dotychczasowym; dowódcom siły zbroyney i wszystkim prawym Polakom polecamy. Niech żyje oyczyzna!

Działo się na posiedzeniu izb senatorskiey i poselskiey, w Warszawie 20 grudnia 1830 r.

(podpisano) Prezes Senatu:
X. A. *Czartoryski.*
Sekretarz J. S. Julian Ursyn *Niemcewicz.*
Marszałek Izby Poselskiey:
Władysław hr. *Ostrowski.*
S. J. P.
Xawery *Czarnocki* Deputowany Powiatu Stanisławowskiego.
(M. P.

Następnie zabrał głos marszałek seymowy, w którym wyraził: — "Oto uchwała izb połączonych, którą ci składamy Dyktatorze, niech służy za dowód nieograniczonego naszego zaufania. Jak dawniey Rzymianie Cyncynnata wezwali do steru rządu w niebezpieczeństwie oyczyzny, tak my ci dzisiay powierzamy naywyższą władzę i los narodu. Imie twoje jest już dla nas wielką rękoymią zwycięztwa.

Dyktator przyjąwszy do rąk swoich uchwałę, przemówił jak następuje:

Reprezentanci Królestwa Polskiego!

Znakomity dowód ufności waszey odbieram. Życia jednego za mało, aby ją usprawiedliwić. Jeżeli władzę Dyktatorską przyjmuję, to dla tego tylko, że w ziednoczeniu wszystkich stosunków, i nadaniu właściwego kierunku całey sile narodowey, jedyny sposób ocalenia oyczyzny upatruję.

Wy dostoyni reprezentanci narodu, obmyśliliście sposób jey ratowania. Do mnie teraz należy, wszystko poświęcić, abym oczekiwaniom narodu godnie odpowiedział.

Dopóki władzę będę piastował wszystkie iey czynności ku dobru tylko kraiu obrócę, gdy mi ią odbierzecie, kornem biiąc czołem, przed powagą narodu wrócę do domowego zacisza.

Po przemowie Dyktaktora okrzyki radosne seymuiących stanów, jako też zgromadzonych arbitrow: *Niech żyje Dyktator! Niech żyje Chłopicki! Niech żyje niepodległość Polski!* zabrzmiały w murach zamku dawnych królów Polskich.

Dyktator opuścił zamek około godziny 9tey wieczorem. Lud chciał wyprządz konie i zaciągnąć go do jego mieszkania; nie dozwolił tego zrobić, a nie mogąc uniknąć tey oznaki przywiązania narodu, piechotą w licznem towarzystwie mieszkańców stolicy wśród radosnych okrzyków: *Niech żyje!* odprowadzonym został. — Natychmiast wszystkie celnieysze ulice rzęsisto oświecono.
